

La inflació: l'obstacle invisible contra la fi de la pobresa

L'augment global dels preus amenaça l'assoliment de l'ODS 1 i posa en risc milions de persones en situació de vulnerabilitat.

Preus d'aliments al supermercat

Font: La Razón

La inflació és un fenomen econòmic que consisteix en l'augment generalitzat dels preus dels béns i serveis d'una economia durant un període prolongat de temps. Aquest procés té conseqüències sobre el poder adquisitiu de la població i afecta de manera desigual els diferents grups socials. En el context dels Objectius de Desenvolupament Sostenible establerts per les Nacions Unides, la inflació representa un obstacle significatiu per a l'assoliment de l'ODS 1. El nivell de pobresa extrema està fixat als 2,15 dòlars al dia ajustats per paritat de poder adquisitiu, i qualsevol increment dels preus dels béns bàsics pot empènyer milions de persones per sota d'aquesta xifra. Després de la pandèmia de la COVID-19, el món va experimentar un fort repunt inflacionari, especialment entre els anys 2021 i 2023, impulsat per la ruptura de les cadenes

de subministrament, l'augment del cost de l'energia i les tensions geopolítiques. L'FMI i el Banc Mundial coincideixen que aquest episodi inflacionari ha frenat els avenços en la reducció de la pobresa, especialment als països de renda baixa i mitjana.

El context: una economia global tensionada per la inflació

Els principals agents que intervenen en la relació entre inflació i pobresa són diversos i interactuen de manera complexa. En primer lloc, els més afectats són les llars vulnerables, especialment aquells que depenen de l'economia informal, que no tenen salaris indexats a la inflació i que destinen una gran part dels seus ingressos a l'alimentació i a l'energia. Segons la FAO, a moltes regions d'Àfrica subsahariana i del sud d'Àsia, les famílies pobres poden gastar més del 50 % dels seus ingressos només en aliments, de manera que l'augment del preu dels cereals, dels olis o del transport té un impacte immediat en la seva capacitat de subsistència. En segon lloc, els governs tenen el paper central, ja que són responsables de dissenyar polítiques fiscals i socials que protegeixin la població més vulnerable. Tanmateix, en contextos inflacionaris, els estats sovint veuen reduït el seu marge de maniobra, perquè han de destinar més recursos a subsidis o ajudes socials alhora que augmenta el cost del deute públic. Els bancs centrals també són actors importants, ja que responen a la inflació mitjançant l'augment dels tipus d'interès, una mesura destinada a reduir el consum i controlar els preus, però que pot provocar una desacceleració econòmica i un augment de l'atur, afectant especialment els treballadors amb menys qualificació. Finalment, les organitzacions internacionals com el Banc Mundial, el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament o la FAO intervenen proporcionant dades, finançament i assessorament tècnic als països més afectats, tal com es reflecteix als informes anuals sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

L'ODS 1 té com a finalitat principal eliminar la pobresa extrema arreu del món, però aquest objectiu es complica notablement quan els nivells d'inflació són elevats i persistents. Un dels aspectes centrals d'aquest objectiu és garantir que totes les persones disposin d'uns ingressos mínims que els permetin cobrir

les seves necessitats bàsiques i comptin amb mecanismes de protecció social eficients. Tanmateix, quan els preus pugen de manera continuada, el valor real d'aquestes ajudes disminueix si no s'actualitzen de forma regular, fet que en redueix l'impacte real sobre la població vulnerable. Aquesta situació és especialment greu en el cas de l'alimentació, ja que l'encariment dels productes bàsics afecta directament la capacitat de subsistència de milions de famílies. En aquest sentit, diversos informes del Banc Mundial assenyalen que l'augment dels preus dels aliments durant el període 2022-2023 va contribuir a l'increment del nombre de persones en situació de pobresa extrema a escala global, posant en evidència la importància de controlar la inflació per evitar retrocessos en la lluita contra la pobresa.

L'oli d'oliva és un 73% més car que l'any passat

Font: La razón

Les vies de treball per mitigar l'impacte de la inflació sobre l'ODS 1 requereixen un enfocament que combini polítiques econòmiques i socials. D'una banda, és fonamental reforçar els sistemes de protecció social mitjançant transferències monetàries directes, subsidis focalitzats i programes d'ajuda alimentària que s'ajustin periòdicament a l'evolució dels preus. El Banc Mundial destaca que les transferències en efectiu ben dissenyades poden reduir significativament

l'impacte de la inflació sobre les llars més pobres. D'altra banda, és necessari invertir en la producció agrícola local per reduir la dependència de les importacions i estabilitzar els preus dels aliments, una estratègia defensada per la FAO en els seus informes sobre seguretat alimentària global. Alhora, les polítiques monetàries han de trobar un equilibri entre el control de la inflació i el manteniment del creixement econòmic, evitant mesures que siguin excessivament restrictives i que puguin augmentar la pobresa a curt termini. En l'àmbit global, la cooperació internacional i el finançament multilateral són essencials per ajudar els països amb menys recursos fiscals a sostenir aquestes polítiques sense comprometre el seu desenvolupament a llarg termini.

Tot i que existeixen mesures per reduir l'impacte d'aquesta problemàtica, la relació entre que aquest fenomen i la pobresa planteja una sèrie de dilemes. Un dels més rellevants és el conflicte entre la necessitat de frenar l'augment de preus i de mantenir el creixement econòmic. Les polítiques monetàries afavoreixen l'anivellament dels preus, però, també provoquen una reducció de la inversió i una degradació del mercat laboral, cosa que afecta de manera desproporcionada les poblacions desfavorides. L'altre element del debat rau en la selecció de la forma d'ajuda més adequada, on les subvencions generals cobreixen una població més àmplia, però requereixen fons significatius, mentre que l'ajuda específica demostra una major eficiència, però exigeix recursos administratius que no tots els països posseeixen. El finançament de les polítiques crea un creixement del deute públic que planteja qüestions de sostenibilitat, especialment en països que tenen condicions econòmiques més febles.

La lluita contra la pobresa, tal com es defineix a l'ODS 1 a nivell mundial, es troba amb la inflació com a gran obstacle, ja que redueix els ingressos reals i augmenta les despeses de vida, cosa que posa milions de persones en risc de caure o tornar a la pobresa extrema. Les estadístiques proporcionades pel Banc Mundial, l'FMI i l'ONU indiquen que els nivells d'inflació existents han compensat alguns dels progressos realitzats en les últimes dècades en la reducció de la pobresa. Per això, la lluita contra la inflació i la pobresa s'ha de lliurar a l'uníson, i s'ha de combinar l'estabilitat macroeconòmica, la protecció social i la cooperació internacional. Això només es pot aconseguir mitjançant

decisions polítiques ajustades que facin que el món no s'empobreixi, tal com s'estableix a l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

El Prat de Llobregat, 6 de febrer de 2025

References

Banco Mundial. (s. f.). *Datos de pobreza y equidad*.
<https://datos.bancomundial.org/tema/11>

Banco Mundial. (s. f.). *SDG Atlas: Goal 1 - No poverty*.
<https://datatopics.worldbank.org/sdgatlas/goal-1-no-poverty/>

Naciones Unidas. (s. f.). *Indicador 1.1.1: Proporción de la población que vive por debajo del umbral internacional de pobreza*.
<https://open-sdg-test-prod.github.io/es/1-1-1/>

Banco Mundial. (2022, 19 de octubre). *Fighting against poverty: The impact of inflation on households' purchasing power*.
<https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2022/10/19/fighting-against-poverty-the-impact-of-inflation-on-households-purchasing-power>

Banco Mundial. (s. f.). *Inflation and the poor*.
<https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/47d84f7a-73c0-598a-abb8-25718630b854>

Organización de las Naciones Unidas para la Alimentación y la Agricultura (FAO). (2024). *Las cifras del hambre se mantienen persistentemente altas*.
<https://www.fao.org/americas/news/news-detail/sofi-2024/es>

Instituto Nacional de Estadística (INE). (s. f.). *Objetivo 1: Fin de la pobreza*.
<https://www.ine.es/dyngs/ODS/es/objetivo.htm?id=4836>